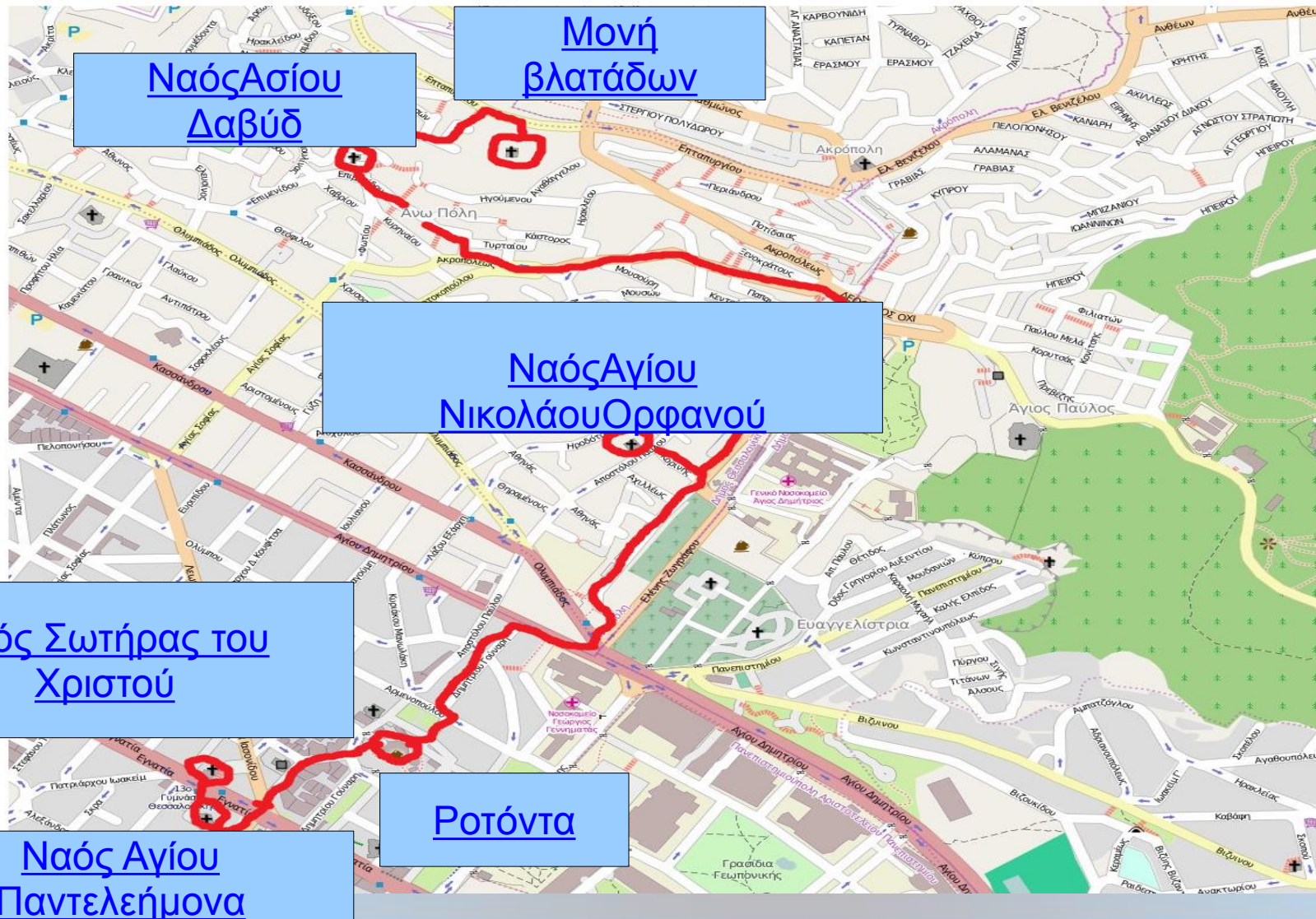

Βυζαντινά Μνημεία της Θεσσαλονίκης

ΑΛΚΙΝΤΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ 1ης ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΜΑΣ

Ναός Ασίου
Δαβύδ

Μονή
βλατάδων

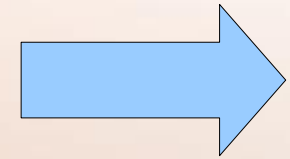
Ναός Αγίου
Νικολάου Ορφανού

Ναός Σωτήρας του
Χριστού

Ναός Αγίου
Παντελεήμονα

Ροτόντα

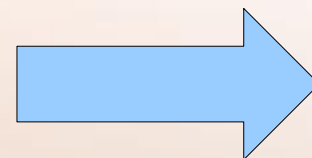
ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ

- Ιδρύθηκε κατά τα μέσα του 14ου αιώνα σε χώρο που πιθανώς να φιλοξενούσε παλαιότερο ναό, από τον κρητικής καταγωγής μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Δωρόθεο Βλαττή και τον αδελφό του Μάρκο. Οι πρώτες ιστορικές αναφορές στη Μονή Βλαττάδων γίνονται το 1405 στο οδοιπορικό του Ρώσου περιηγητή Ιγνατίου του Σμολένσκ. Κατά τον 15ο αιώνα η μονή γνώρισε μεγάλη ακμή. Μετά την άλωση της Θεσσαλονίκης οι Τούρκοι της έδωσαν κάποια προνόμια, που επικυρώθηκαν και με φερμάνι του Μωάμεθ Β΄ το 1446. Σύμφωνα με παράδοση του 16ου αιώνα, η προνομιακή αυτή μεταχείριση οφειλόταν στη βοήθεια που είχαν προσφέρει οι μοναχοί της στους Τούρκους για την άλωση της πόλεως.

ΝΑΟΣ ΟΣΙΟΥ ΔΑΒΥΔ

• Το παλαιό καθολικό της Μονής Λατόμου, γνωστό σήμερα ως Ναός του Οσίου Δαβίδ, είναι παλαιοχριστιανικό μνημείο της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται στην Άνω Πόλη, στο τέλος της οδού Αγίας Σοφίας. Ο ναός ήταν αρχικά αφιερωμένος στο Χριστό Σωτήρα ή κατ'άλλους στον Προφήτη Ζαχαρία, ενώ το όνομα Όσιος Δαβίδ του αποδόθηκε λανθασμένα στην αρχή του περασμένου αιώνα και επικράτησε από τότε. Στην αρχική του μορφή ο ναός αποτελούσε ένα τετράγωνο κτίριο με κόγχη στα ανατολικά και μέσα στο τετράγωνο σχηματιζόταν ισοσκελής σταυρός από τέσσερα μικρά διαμερίσματα στις γωνίες. Το κτήριο διέθετε επίσης τρούλο, ο οποίος μετέπειτα αντικαταστάθηκε από κεραμωτή στέγη. Η δυτική πλευρά του κτηρίου απ'όπου γινόταν η είσοδος έχει καταστραφεί και έτσι η σημερινή είσοδος βρίσκεται στη νότια πλευρά.

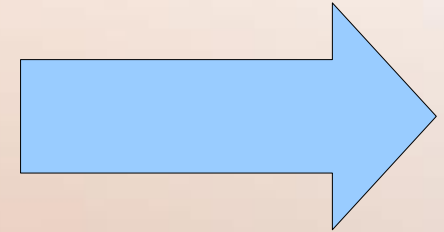

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΛΟΥΤΡΟ

- Το Βυζαντινό Λουτρό της Άνω Πόλης, είναι το μοναδικό Βυζαντινό Λουτρό που σώζεται από την Μεσοβυζαντινή Περίοδο στον Ελλαδικό Χώρο. Η αξία του ως μνημείο είναι μεγάλη και η πολεοδομική θέση που κατέχει σημαντική. Βρίσκεται στην είσοδο του χαρακτηρισμένου παραδοσιακού οικισμού της Άνω Πόλης στην Θεσσαλονίκη, και λειτουργούσε ως ανδρικό και γυναικείο λουτρό. Συγκεκριμένα βρίσκεται μεταξύ των οδών Θεοτοκοπούλου, Κρίσπου, Χρυσοστόμου και Φιλοκτήτου στην Άνω Πόλη.

ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΡΦΑΝΟΥ

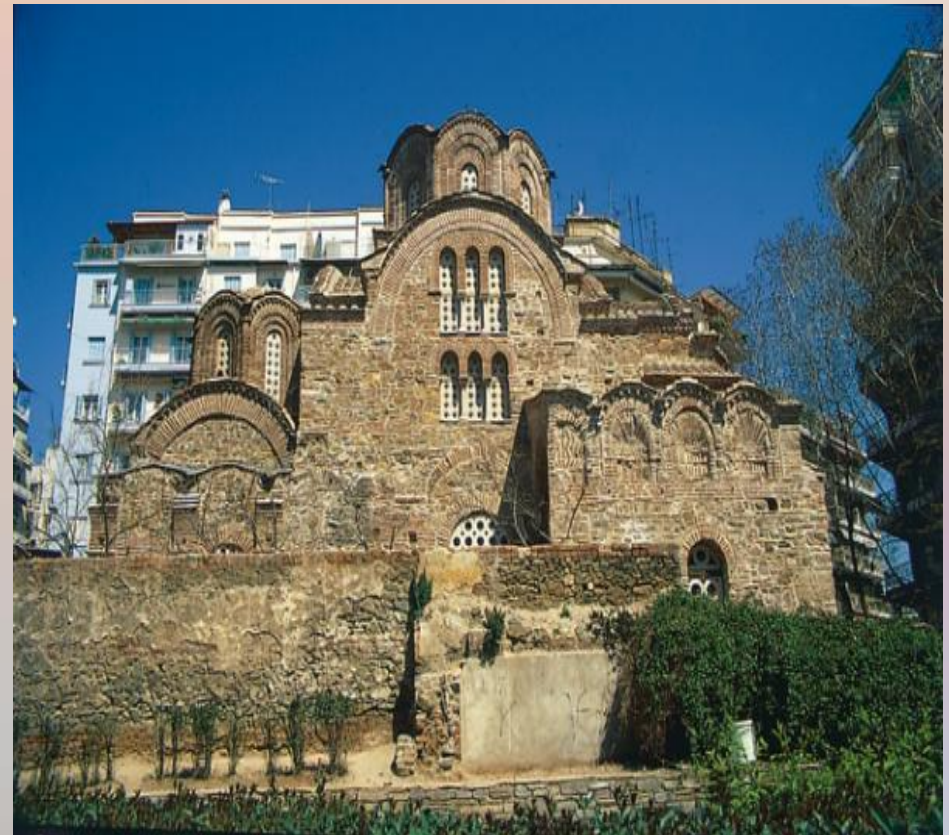

Ο Ναός του Αγίου Νικολάου του Ορφανού είναι παλαιό βυζαντινό καθολικό μονής της Θεσσαλονίκης και μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κτισμένο στις αρχές του 14ου αιώνα. Βρίσκεται στη βορειοανατολική γωνία της παλιάς πόλης, εντός των τειχών, μεταξύ των οδών Ηροδότου και Αποστόλου Παύλου. Το όνομα του ναού, Ορφανός ή των Ορφανών, συναντάται για πρώτη φορά σε πηγές του 17ου και 18ου αιώνα και ταυτίζεται με τον άγνωστο κτήτορα του μνημείου που ανήκε στην οικογένεια των Ορφανών ή στη λειτουργία ορφανοτροφείου στο χώρο της μονής[1], είτε αποδίδεται στην ιδιότητα του Αγίου Νικολάου ως προστάτη των χηρών και των ορφανών. Ως ιδρυτής του ναού έχει προταθεί από τους ερευνητές ο Νίκων Σκουτέριος Καπανδρίτης Ορφανός, καθώς και ο κράλης της Σερβίας Μιλούτιν που λόγω του γάμου του με την πριγκήπισσα Σιμωνίδα είχε στενούς δεσμούς με τη Θεσσαλονίκη.

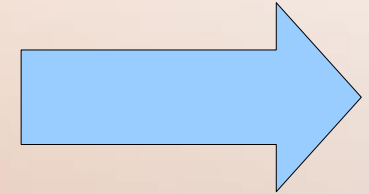
ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ

- Σήμερα ο ναός αποτελείται από τον νάρθηκα, τον κεντρικό "σταυρικό πυρήνα" και δύο παρεκκλήσια, ενώ η στοά έχει καταστραφεί. Οι τοιχογραφίες που βλέπουμε σήμερα στο νάρθηκα και στον κυρίως ναό ανήκουν στα χρόνια της τουρκοκρατίας, ενώ από τον αρχικό βυζαντινό διάκοσμο διατηρήθηκαν τοιχογραφίες στο χώρο της πρόθεσης και του διακονικού, των οποίων η χρονολόγηση στα όρια του 13ου και 14ου αι. συμφωνεί με την εποχή που ο Ιάκωβος ήταν μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ενισχύοντας την άποψη που θέλει το ναό να έχει κτιστεί στα τέλη του 13ου αιώνα.

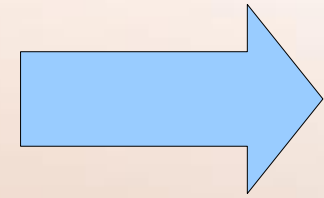

ΝΑΟΣ ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

- Στους δυτικούς πρόποδες του όρους Αιγάλεω Τριφυλίας, δεσπόζει ο μεγαλοπρεπής Βυζαντινός Ιερός Ναός «Μεταμόρφωση του Σωτήρος» στην τέως κοινότητα Χριστιανούπολης και στη νυν χωρική αρμοδιότητα του Δήμου Φιλιατρών.

ΡΟΤΟΝΤΑ

Η Ροτόντα είναι κτίσμα το οποίο προοριζόταν για μαυσωλείο του Γαλέριου. Λόγω της μη χρήσης του αργότερα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό του Αγίου Γεωργίου και συμπεριληφθηκε στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.[1] Πρόκειται για θολωτό στρογγυλό κτίσμα του 4ου αιώνα, όμοιο με το Πάνθεον στη Ρώμη. Κτίστηκε στα χρόνια του Καίσαρα Γαλέριου γύρω στο 304 μ.Χ. ενώ προοριζόταν ως ναός του Δία ή των Καβείρων, ή ως Μαυσωλείο του Γαλέριου. Ωστόσο, εξαιτίας του θανάτου του Γαλέριου το 311 μ.Χ., η Ροτόντα έμεινε κενή χωρίς χρήση.

2^η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΒΥΤΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

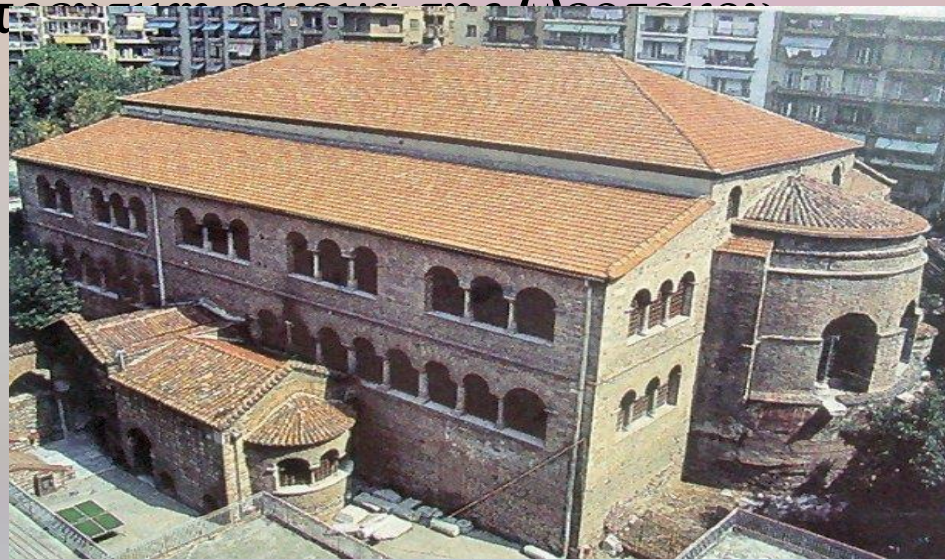
ΤΕΛΟΣ

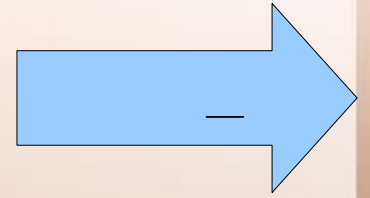
ΑΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΣ

- Η εκκλησία της Αχειροποιήτου (Ελληνιστική Κοινή: (Παναγία) Ἀχειροποίητος) είναι παλαιοχριστιανική βασιλική της Θεσσαλονίκης, σωζόμενη σήμερα στην ίδια μορφή που κατασκευάστηκε τον 5ο αιώνα - γεγονός που την καθιστά μοναδική στην ανατολική Μεσόγειο. Βρίσκεται στην οδό Αγίας Σοφίας, απέναντι από την πλατεία Μακεδονομάχων και η ίδρυσή της τοποθετείται στην περίοδο 450-475. Είναι αφιερωμένη στη Θεοτόκο και η ονομασία της οφείλεται στην "αχειροποίητη" λατινική ονομασία Θεοτόκου, δεομένης που βρισκόταν στο ναό.

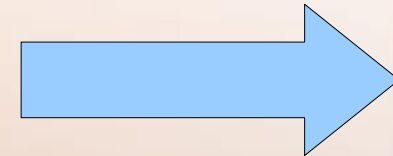
ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

- Ο ναός της του Θεού Σοφίας της Θεσσαλονίκης χτίστηκε τον 8ο αιώνα στη θέση μιας μεγάλης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, που καταστράφηκε, πιθανόν από σεισμό, στις αρχές του 7ου αιώνα. Το 1204, όταν με την Δ' Σταυροφορία κυριεύθηκε η πόλη από τους σταυροφόρους, η Αγία Σοφία μετατράπηκε στον καθολικό καθεδρικό ναό της Θεσσαλονίκης. Από το 1246 που η Θεσσαλονίκη επέστρεψε στα χέρια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ήταν ο μητροπολιτικός ναός της πόλης, μέχρι το 1523/24, που μετατράπηκε σε τζαμί από τους Τούρκους κατακτητές της πόλης.

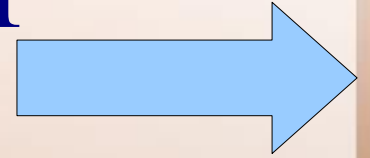
ΠΑΝΑΓΙΑ ΧΑΛΚΕΩΝ

- Η εκκλησία βρίσκεται στην Πλατεία Αρχαίας Αγοράς, βόρεια της Εγνατίας Οδού στο σημείο που διασταυρώνεται με την λεωφόρο Αριστοτέλους που οδηγεί στην Πλατεία Αριστοτέλους. Η αρχαιολογική τοποθεσία της ρωμαϊκής αγοράς της πόλης βρίσκεται βορειοανατολικά, και ονομάστηκε "Η Παρθένος των Χαλκουργών", επειδή η τοποθεσία της γειτνιάζει με την περιοχή όπου παραδοσιακά ζούσαν οι χαλκουργοί της πόλης.

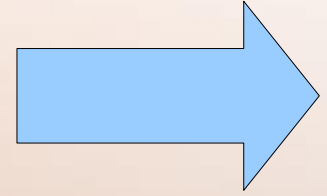
ΚΑΤΑΚΟΜΒΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

- Κάποτε οι χριστιανοί σε αυτήν την πόλη δεν είχαν την άνεση να εκδηλώνουν τα "πιστεύω" τους, δημοσίως. Η δύναμη της πίστης, όμως, που για ακόμη μία φορά βλέπουμε ότι μπορεί να κάνει πολλά, τους οδήγησε στην υπόγεια Θεσσαλονίκη. Την υπόγεια Θεσσαλονίκη, η οποία συνδέθηκε με μύθους και υπερβολές αλλά παρόλα αυτά έχει δώσει τα σημάδια της υπάρξης της και του μεγέθους της, σε αρκετές τυχαίες -μη αρχαιολογικές- ανασκαφές...

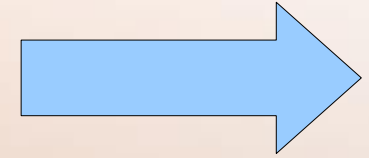
ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

- Ο Ναός των Αγίων Αποστόλων είναι σημαντικό μνημείο της βυζαντινής Θεσσαλονίκης και ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά δείγματα αρχιτεκτονικής της Παλαιολόγιας περιόδου. Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της πόλης, στην αρχή της σημερινής οδού Ολύμπου, κοντά στα δυτικά τείχη.

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

- Ο Ι. Ναός του Αγίου Δημητρίου χτίστηκε στα μέσα του 5ου αιώνα (413), πάνω στον τόπο του μαρτυρίου του Αγίου, από τον έπαρχο του Ιλλυρικού Λεόντιο, ο οποίος θεραπεύτηκε από ανίατη ασθένεια. Στο χώρο αυτό βρισκόταν το «στάδιο» όπου γίνονταν μονομαχικοί αγώνες. Σ' αυτό το στάδιο μονομάχησε ο πιστός μαθητής του Αγίου Δημητρίου. Νέπτερος, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΥ
ΜΑΣ
ΠΑΡΑΚΟΥΛΟΥΘΗΣΑΤΕ